

Saksframlegg – styret i DA

Saksbehandler: Roar Bakås	Arkivsaksnr: 23/578-8	
-------------------------------------	---------------------------------	--

Forslag til økonomiplan for domstolene og DA 2025-2028 og satsingsforslag for 2026

Vedlegg

Vedlegg 1 - Utkast til økonomiplan for domstolene og DA 2025-2028

Vedlegg 2 - Rapport grunnleggende IT-behov og finansielt handlingsrom

Direktørens sakssammendrag

Vedlagt følger utkast til økonomiplan for domstolene og DA for 2025-2028. Etter tilbakemeldinger og regjeringens fremleggelse av forslag til statsbudsjett for 2025 vil planen bli bearbeidet videre og legges frem for styret som en vedtakssak i på styremøtet i november 2024.

Økonomiplan for domstolene og Domstoladministrasjonens (DA) er DAs overordnede budsjettplan for 2025-2028.

Innledningsvis i planen gjennomgås trekk ved samfunnsutviklingen som vil eller kan påvirke domstolene i årene som kommer. Utviklingsområdene retter seg mot det økonomiske handlingsrommet for domstolene hvor dette er relevant.

Det økonomiske handlingsrommet er beskrevet i kapittel 3. Økonomien for domstolene og DA har endret seg vesentlig det siste året, med budsjettøkninger gitt i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2024 og nå sist ved behandling av revidert nasjonalbudsjett for 2024 som også har konsekvenser for senere budsjettår.

Framskrivning av bevilgning og utgifter viser en balanse mellom inntekter og utgifter årene 2025 og 2026. Økonomiske utfordringer oppstår først i 2027. Årsaken til dette er økt husleie ved innflytting i nytt tinghus i Bergen. I tillegg er det behov for betydelig med midler til re-investeringer i teknisk utstyr i 2027-2028. Dette skyldes at investeringer foretatt før og under pandemien (Covid19) har nådd sin levetid. Dette er i overenstemmelse med oppsummeringen fra Metiers analyse «Grunnleggende IT-behov – finansielt handlingsrom, 2024):

- DA har gode muligheter til å finansiere de grunnleggende IT-behovene i kommende år.
- For å utvikle mer ny funksjonalitet i Lovisa er det nødvendig med gjennomslag for DDIII
- Større behov knyttet til re-investeringer i IT-utstyr i 2027 og 2028 kommuniseres til departementet, for å se på muligheten for at deler av disse økningene kan kompenseres.
- Dialog med departementet om dekning av husleie Bergen tinghus

Det foreslås at styret vedtar at satsingsforslaget Digitale domstoler III videreføres og bearbeides videre mot statsbudsjettet for 2026 hvis det ikke blir en del av budsjettet for 2025.

1. Innledning

Nåværende økonomiplan ble vedtatt av styret i styremøte 4. mars 2024. I denne planen ble den økonomiske delen i stor grad ivaretatt av Metiers budsjettanalyse foretatt høsten 2023.

Etter dette har det skjedd betydelige endringer i domstolenes og DAs økonomiske forutsetninger. I denne saken legges det frem et foreløpig utkast til innledende deler om Samfunnsutvikling og utviklingstrekk og et første utkast til kap. 3 Økonomisk handlingsrom i den nye økonomiplanen.

Innspill til satsingsforslag 2026 skal oversendes JD medio oktober 2024. For statsbudsjettet 2025 ble Digitale domstoler III oversendt departementet. Det er per i dag ikke kjent om satsingsforslaget blir antatt for budsjettåret 2025.

2. Kap 1 i Økonomiplanen – Samfunnsutvikling og utviklingstrekk

Kap. 1 Samfunnsutvikling og utviklingstrekk inneholdt en forholdsvis omfattende beskrivelse av trekk ved samfunnsutviklingen som vil og kan påvirke domstolene i årene som kommer. Teksten bygger på årsmeldingen for 2023 og kap. V – Vurdering av fremtidsutsikter. Tekstene er på enkelte områder redigert noe ned, og det er forsøkt å se hen til hvilken betydning utviklingsområdene har for det økonomiske handlingsrommet og mulighetene som beskrives i økonomiplanen.

3. Kap 3 i Økonomiplanen – Økonomisk handlingsrom

Innledningsvis presenteres noen vurderinger fra Perspektivmeldingen 2024 (Meld. St. 31 (2023-2024)). Større konkurranse om arbeidskraft, behov for effektivisering og omstilling er sentrale tema som også vil ha betydning for domstolene og DA i tiden fremover.

Det økonomiske handlingsrommet til domstolene og DA har forbedret seg vesentlig det siste året, og fra budsjettanalysen som ble foretatt av Metier i 2023. Budsjettøkningene gitt i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2024 og revidert nasjonalbudsjett 2024,

har gir domstolene og DA et godt utgangspunkt for å kunne gjennomføre nødvendige investeringer og ivareta fremtidige økonomiske forpliktelser.

I 2024 har Metier gjennomført en ny analyse av grunnleggende behov for å sikre forsvarlig drift, forvaltning og investeringer på IT-området i et tre-års perspektiv (Metier 2024: Grunnleggende IT-behov – finansielt handlingsrom). Metiers vurderinger og anbefalinger legges til grunn der dette er naturlig.

Foreløpige framskrivninger av bevilgning (inntekt) og utgifter viser en balanse mellom inntekter og utgifter årene 2025 og 2026. Kjente budsjettendringer av øremerkede midler til DDII, ESAS og engangsutgifter i forbindelse med nytt tinghus i Bergen, går under fellesbetegnelsen konsekvensjusteringer i tabellen nedenfor.

Tiltak (tall i mill. kroner)	2025	2026	2027	2028
<i>Forventet bevilgning (kap. 410+411)</i>				
Bevilgning 2024	3 210,4	3 210,4	3 210,4	3 210,4
Budsjettøkninger fra RNB 2024	137,1	114,9	114,9	114,9
Konsekvensjusteringer (DDII, ESASIII, Bergen tinghus)	-57,4	14,3	-92,6	101,3
Sum forventet bevilgning	3 290,1	3 339,6	3 232,7	3 224,0
<i>Utgifter</i>				
Domstolene	2 446,4	2 452,5	2 465,5	2 471,0
Pensjonsutgifter	259,2	259,2	259,2	259,2
IT/INDU (drift og utvikling)	296,4	264,2	335,7	383,7
Lokaler/eiendom	32,0	12,0	17,0	39,0
Øvrige fellesutgifter	90,9	178,7	71,9	63,2
Driftsbudsjett DA	165,2	165,2	165,2	165,2
Sum anslag utgifter	3 290,1	3 331,8	3 314,5	3 381,3
Forventet bevilgning - anslag utgifter	-	7,8	81,7	157,2

Økonomiske utfordringer oppstår først i 2027. Årsaken til dette er økt husleie ved innflytting i nytt tinghus i Bergen Til grunn for avtalen med Justisdepartementet om nytt tinghus i Bergen, ligger forutsetningen om egenfinansiering på 50 pst. av netto merkostnadene til husleie. Administrasjonen vil innlede en dialog med departementet med mål om å redusere egenfinansieringsandelen. I tillegg er det behov for betydelig med midler til re-investeringer i teknisk utstyr i 2027-2028. Dette skyldes at investeringer foretatt før og under pandemien (Covid19) har nådd sin levetid. Dette er i overenstemmelse med oppsummeringen fra Metiers nyeste analyse «Grunnleggende IT-behov – finansielt handlingsrom fra 2024».

4. Satsingsforslag 2026

I føringer gitt av regjeringen for utforming av satsingsforslag, fremheves at det bør vurderes nøye hvilke satsingsforslag som skal fremmes, og begrense antallet til det som anses som de høyest prioriterte satsingene. For statsbudsjettet 2025 ble Digitale domstoler III og Utrederne

i Høyesterett spilt inn til departementet som satsingsforslag. Styrking av utrederordningen i Høyesterett ble innvilget ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2024.

Forslag til statsbudsjett 2025 vil bli lagt frem av regjeringen 7. oktober 2024. Det er derfor foreløpig usikkert om det foreslås bevilgninger til Digitale domstoler III for 2025.

I forbindelse med behandlingen i Stortinget av revidert statsbudsjett 2025 ble det bevilget midler til stabil og sikker drift av domstolenes IT-systemer. Midlene skal i all hovedsak benyttes til håndtering av teknisk gjeld og helt nødvendig moderniseringsarbeid. Det vil bidra til å trygge driften av våre kritiske løsninger (Lovisa mm), redusere avhengigheten av eksterne konsulenter og legge et mer bærekraftig grunnlag for videre utvikling av domstolenes IT-løsninger.

Budsjettøkningen gir imidlertid ikke rom for å videreutvikle eller etablere nye tjenester, som blant annet innebærer å sikre lik tilgang til domstolene uavhengig av bakgrunn, økonomi eller bosted. Disse nye tjenestene er forutsatt finansiert ved ytterligere budsjettøkninger (Digitale Domstoler III). Satsingsforslaget DDIII har en økonomisk ramme på 30 mill. kroner årlig i fire år. DDIII vil gjøre det mulig å realisere en full modernisering av saksbehandlingssystemet, utviklet viktige samhandlingsløsninger med aktørene og etablere sentrale nye tjenester som allmenngjøring av rettspraksis og tilrettelegging for og utprøving av KI.

Dersom DDIII ikke blir antatt for budsjettåret 2025, foreslås det å videreføre og bearbeide satsingsforslaget for statsbudsjettet i 2026.

Direktørens innstilling

Forslaget til økonomiplan for domstolene og DA 2025-2028 drøftes.

Styret slutter seg til forslaget om at Digitale domstoler III, bearbeides videre og oversendes som et nytt satsingsforslag til statsbudsjettet for 2026. Dette dersom DDIII ikke blir antatt for 2025.

Etter oppdateringer og med nødvendige korrigeringer etter at statsbudsjettet for 2025 er kjent, legges økonomiplan for domstolene og DA 2025-2028 frem til endelig behandling i styremøtet i november 2024.

11.09.2024

Sven Marius Urke
direktør

Jann Ola Berget
avdelingsdirektør